

POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie Ł. D.
skazanego za czyny z art. 207 § 1a k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 10 stycznia 2025 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z dnia 9 maja 2024 r., sygn. akt XI Ka 43/24,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Chełmie
z dnia 15 listopada 2023 r., sygn. akt II K 513/22

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Chełmie wyrokiem z dnia 15 listopada 2023 roku, sygn. akt II K 513/22:

- I. oskarżonego Ł.D. uznał za winnego popełnienia czynu zarzuconego mu w pkt I, polegającego na tym, że w okresie od bliżej nieustalonego dnia listopada 2017 roku do bliżej nieustalonego dnia stycznia 2021 roku w Chełmie, woj. lubelskiego, znęcał się fizycznie i psychicznie

nad pozostającymi w stosunku zależności od niego osobami nieporadnymi za względu na wiek małoletnią R.K. urodzoną [...] 2005 roku i małoletnim M.K. urodzonym [...] 2008 roku, w ten sposób, że wszczywał w stanie nietrzeźwości awantury domowe w trakcie których krzyczał na nich, krytykował, wyzywał ich słowami obraźliwymi i wulgarnymi, nie wypuszczał ich z domu, wielokrotnie szarpał, popychał i bił M.K., a bliżej nieustalonym dniu 2020 roku wybił małoletniej R.K. zęba i szarpał ją, a M.K. dusił, wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1a k.k. i za to wymierzył mu karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

- II. na podstawie art. 39 pkt 2b k.k. w zw. z art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonymi R.K. i M.K. w jakikolwiek sposób przez okres 5 (pięciu) lat,
- III. na podstawie art. 39 pkt 2b k.k. w zw. z art. 41 a § 1 k.k. w zw. z art. 41a § 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych R.K. i M.K. na odległość mniejszą niż 100 (sto) metrów przez okres 5 (pięciu) lat,
- IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego M.K. obowiązek uiszczenia kwoty 2.000 (dwa tysiące) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,
- V. oskarżonego Ł.D. uznał za winnego popełnienia zarzuconego mu w pkt II czynu, polegającego na tym, że w bliżej nieustalonym dniu listopada 2017r. w C., woj. [...], dopuścił się wobec małoletniej R.K. urodzonej [...] 2005 roku mającej wtedy poniżej lat 15, innych czynności seksualnych polegających na zdjęciu jej spodenek piżamy i dotykaniu po pośladku, wyczerpującego dyspozycję art. 200 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 200 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,
- VI. na podstawie art. 39 pkt 2b k.k. w zw. z art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną R.K. w jakikolwiek sposób przez okres 5 (pięciu) lat,

- VII. na podstawie art. 39 pkt 2b k.k. w zw. z art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 41a § 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej R.K. na odległość mniejszą niż 100 (sto) metrów przez okres 5 (pięciu) lat,
- VIII. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonej R.K. obowiązek uiszczenia kwoty 5.000,- (pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę,
- IX. na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. wymierzone oskarżonemu w pkt I i V kary jednostkowe pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył mu karę 2 (dwóch) lat i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności,
- X. na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. jednostkowe środki karne z pkt II i VI połączył i orzekł wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną R.K. w jakikolwiek sposób przez okres 7 (siedmiu) lat,
- XI. na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 90 § 2 k.k. jednostkowe środki karne z pkt III i VII połączył i orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej R.K. na odległość niniejszą niż 100 (sto) metrów przez okres 7 (siedmiu) lat,
- XII. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w zakresie opłaty oraz wydatków, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 9 maja 2024 roku, sygn. akt XI Ka 43/24 po rozpoznaniu wniesionej apelacji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- 1. uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej pozbawienia wolności;
- 2. za czyn z pkt II aktu oskarżenia wyczerpujący dyspozycję art. 200 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 60 § 2 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 3 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

3. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. jednostkowe kary pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną wymierzył 9 (dziewięć) miesięcy pozbawienia wolności;

4. przyjął, że zwolnienie od opłaty dotyczy obu instancji.

Sąd odwoławczy w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy oraz orzekł o kosztach sądowych.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca skazanego, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa procesowego, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierozważeniu oraz niedostatecznym rozważeniu przez Sąd Okręgowy konkretnych zarzutów dot. wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie (zarzut obrazy art. 4, 7, 424 § 2 pkt 1 k.p.k.), oraz braku w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie podania istotnych i pełnych przyczyn uznania za bezzasadne powyższych zarzutów apelacji, w szczególności:

a) niedostateczne rozważenie zarzutu dowolnej oceny zeznań wszystkich świadków,

b) niedostateczne rozważenie zarzutu naruszenia prawa do obrony przez odmowę zadawania pytań świadkom przez obrońcę przed odczytaniem zeznań świadkom;

c) niedostateczne rozważenie zarzutu naruszenia prawa do obrony przez sporządzenie uzasadnienia wyroku w sposób uniemożliwiający oskarżonemu skuteczne jego zaskarżenie.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym do Sądu Okręgowego w Lublinie, ewentualnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie, jak i wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie i przekazanie sprawy do rozpoznania przed sądem I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie niniejszych rozważań przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służącym, zgodnie z treścią art. 519 k.p.k., od kończącego postępowanie, prawomocnego wyroku sądu odwoławczego. Oznacza to, że podnoszone w kasacji zarzuty odnosić się powinny, co do zasady, do rażącej obrazy prawa, o której mowa w art. 523 § 1 k.p.k., do której miało dojść w toku postępowania odwoławczego. Kasacja, co już wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy, nie służy bowiem do ponawiania kontroli instancyjnej dokonanej przez sąd odwoławczy. Powyższe oznacza, że zarzuty podnoszone w tym środku zaskarżenia powinny dotyczyć orzeczenia odwoławczego. Jednocześnie podkreślić należy, że możliwość zarzucenia uchybienia wyrokowi sądu I instancji, może nastąpić tylko wówczas, gdy w treści zarzutu zostanie wykazane, że konkretne uchybienie przeniknęło do wyroku sądu odwoławczego, będącego przedmiotem zaskarżenia. Owo „wykazanie” powinno nastąpić zarówno poprzez powołanie przepisów, które sąd odwoławczy naruszył dopuszczając do „przeniesienia” tego uchybienia do swojego orzeczenia, jak i poprzez stosowną argumentację (zob. postanowienie SN z dnia 24 czerwca 2021 r., IV KK 217/21; postanowienie SN z dnia 30 marca 2017 r., V KK 35/17).

Mając zatem na uwadze treść powyższych rozważań podkreślić należy, że podniesiony w kasacji obrońcy skazanego zarzut naruszenia prawa procesowego został sformułowany instrumentalnie celem ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy w Lublinie w zakresie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a przede wszystkim zeznań świadków.

Za chybiony i bezpodstawny uznać zatem należy zarzut dotyczący obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegający zdaniem skarżącego na przeprowadzeniu przez sąd odwoławczy nierzetelnej kontroli zawartych w apelacji zarzutów co do oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa wynika, że o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wówczas, gdy sąd w ogóle nie rozważył wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym albo gdy kontrola ta miała charakter pozorny. Innymi słowy, zarzut rażącej obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może być skuteczny tylko wtedy, gdy sąd II instancji nie rozpoznał zarzutów apelacyjnych w

ogóle lub gdy nie odniesie się do nich w uzasadnieniu orzeczenia, uwzględniając przy tym treść art. 457 § 3 k.p.k. Zatem, aby zarzut formułowany przez skarżącego okazał się skuteczny, musi on wykazać, że podczas kontroli odwoławczej uchybienie faktycznie zaistniało, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi rażące naruszenie przepisów (zob. postanowienie SN z 28 marca 2017 r., III KK 490/16; postanowienie SN z 29 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 593/21). Wbrew jednak twierdzeniom skarżącego sąd odwoławczy, jak wynika z uzasadnienia przedmiotowego wyroku, w sposób szczegółowy odniósł się do wszystkich podniesionych w apelacji przez obrońcę skazanego zarzutów, zaś wynikiem przeprowadzonej przez niego kontroli odwoławczej było znaczne złagodzenie orzeczonej wobec skazanego kary, w pozostałym zaś zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy. Jednocześnie wskazać należy, że sąd odwoławczy nie dokonywał w ramach postępowania apelacyjnego samodzielnie żadnych nowych ustaleń faktycznych, jak też nie oceniał na nowo zgromadzonego materiału dowodowego. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że sąd *meriti* przeprowadził w sposób wnikliwy postępowanie, dążąc do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności sprawy, przy tym mając na względzie okoliczności przemawiające na korzyść jak i na niekorzyść Ł.D., zaś ocena dowodów dokonana przez sąd I instancji jest zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego.

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, istotą kasacji nie może być samo negowanie wiarygodności dowodów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych, także w zakresie możliwości przypisania winy oskarżonemu, tylko dlatego, że zostały one ocenione w sposób dla skarżącego niekorzystny. Tego rodzaju zabieg stanowi nie tylko nieuprawnioną polemikę, ale też obejście przepisu art. 523 k.p.k. Z faktu zaś, iż określonym dowodom sądy nadały walor wiarygodności, innym zaś go odmówiły, nie sposób czynić zarzutu obrazy prawa (zob. postanowienie SN z dnia 3 września 2020 r., I KK 83/20; postanowienie SN z dnia 29 maja 2020 r., II KK 240/19). Przede wszystkim zaś kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na

prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania rażących uchybień w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie SN z dnia 5 października 2022 r., IV KK 366/22).

Reasumując, zauważyć należy, że w istocie wniesiona kasacja sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi sądu I instancji. Wprawdzie kasacja zawiera zarzuty kierowane pod adresem orzeczenia wydanego przez sąd odwoławczy, to jednak zawarte w niej argumenty są zbieżne z tymi podnoszonymi w apelacji. Skarżący właściwie zmierza do przedstawienia własnej i odmiennej od ustaleń sądów obu instancji oceny przeprowadzonych dowodów oraz dokonanych na ich podstawie ustaleń stanu faktycznego. Zauważyć należy, że skarżący formułując w ten sposób kasację, będącą nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, środek ten potraktował jako kolejny instancyjny środek odwoławczy, co jest niedopuszczalne. Kasacja nie służy zatem do ponawiania kontroli instancyjnej już dokonanej przez sąd odwoławczy, stąd też postępowanie kasacyjne nie może być traktowane jako trzecia instancja (zob. postanowienie SN z dnia 9 stycznia 2019 r., IV KK 694/18; postanowienie SN z dnia 11 października 2022 r., V KK 332/22).

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że podniesiony w omawianej kasacji zarzut był oczywiście bezzasadny, co pozwoliło na oddalenie wniesionego środka na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skazanego.

[WB]

[t.n]